

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๕๖

วันพุธ ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๗. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๘. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๖. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิสิทธิ์ เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวลลิตีพร วิชัยชนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๕๕ วันศุกร์ ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

เตรียมความพร้อมในการดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนพิจารณากำหนดหัวข้อประเด็นซึ่งมีความสำคัญและเป็นประเด็นที่มีการบิดเบือนเพื่อให้ประธานกรรมการนำไปอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนรับทราบทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อสมท. เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความเห็นของประชาชนก็ได้พิจารณาหนังสือของกระทรวงการต่างประเทศที่ขอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอธิบายและให้ความเห็นเกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้ว และเห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรทำหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปยังกระทรวงการต่างประเทศหลังจากวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ส่วนคำถามของหนังสือพิมพ์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัล (The Wall Street Journal)

จำนวน ๙ ข้อ นั้น คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความเห็นของประชาชนพิจารณาแล้วเห็นว่า คำถามของหนังสือพิมพ์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัลเป็นคำถามที่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่เห็นต่างจากรัฐธรรมนูญเป็นส่วนใหญ่ และในบางคำถามบางประเด็นก็คลาดเคลื่อนจากเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญ จึงขอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาดำเนินการตามความเห็นสมควร ทั้งนี้ อนุกรรมการบางส่วนเห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรตอบคำถามหนังสือพิมพ์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน

ในประเด็นคำถามของหนังสือพิมพ์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัลนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นร่วมกันว่า ควรตอบเป็นภาษาอังกฤษเพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากการแปล เนื่องจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ

กรรมการร่างรัฐธรรมนูญหลายท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญในช่วงเวลาก่อนวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ดังนี้

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรแถลงข่าวเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นที่มีการบิดเบือน หรือประเด็นที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและยังเข้าใจคลาดเคลื่อน เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญในช่วงเวลาที่เหลืออยู่

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรออกรายการทางสถานีโทรทัศน์หลังจากเวลาปิดหีบบัตรออกเสียงประชามติ เพื่อขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญและขอบคุณประชาชนที่มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ รวมทั้งชี้แจงให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับแผนงานต่อไปของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหากร่างรัฐธรรมนูญผ่านความเห็นชอบจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนแล้ว

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาคนตามร่างรัฐธรรมนูญกับผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรไปให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือซึ่งสถานีวิทยุติแห่งชาติเป็นผู้จัดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ด้วย

- ก่อนวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ประธานกรรมการควรขอความอนุเคราะห์เวลาออกอากาศเพื่อชี้แจงสรุปภาพรวมของร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมว่า กรณีที่หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์แถลงไม่รับร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการควรดำเนินการอย่างไร อย่างไรก็ตาม ในเบื้องต้นคณะกรรมการควรชี้แจงว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ จากนั้นคณะกรรมการจะต้องพิจารณาคำแถลงของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์โดยละเอียดแล้วรีบชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจในประเด็นที่หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์แถลงคลาดเคลื่อนเพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสน

ที่ประชุมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรรีบชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจในประเด็นที่หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เข้าใจคลาดเคลื่อน

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรแถลงชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นที่สังคมและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เข้าใจคลาดเคลื่อนพร้อมกันในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

- ในช่วงก่อนวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรมุ่งเน้นในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้กับกลุ่มบุคคลที่ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญ

- ในช่วงสุดท้ายของการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรมุ่งเน้นเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เป็นจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เช่น เรื่องการปราบปรามการทุจริต เรื่องสิทธิต่าง ๆ เรื่องการศึกษาและสาธารณสุข และเรื่องการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เป็นหลัก

- ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้มากขึ้นผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ โดยอาจดำเนินการในวันที่ ๔ - ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญแก่สื่อมวลชน และประชาชนในช่วงสุดท้ายก่อนจะมีการลงคะแนนเสียงประชามติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นว่าจะไม่รับร่างรัฐธรรมนูญด้วยเหตุผลสามประการ ประการที่หนึ่ง ร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ตอบโจทย์ทิศทางการพัฒนาประเทศ ไม่ยืดหยุ่นในการรับมือปัญหาเศรษฐกิจ ประการที่สอง ร่างรัฐธรรมนูญมีช่องโหว่ในการแก้ปัญหาทุจริต เปิดช่องให้นักการเมืองอุทธรณ์กว้างเกินไป และประการที่สาม ขาดหลักการประชาธิปไตย โดยเฉพาะที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นเงื่อนไขความขัดแย้งในอนาคต ทำให้สื่อมวลชนต้องการสัมภาษณ์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าควรชี้แจงต่อสื่อมวลชนในวันนี้ว่า คนไทยยอมมีสิทธิโดยเสรีที่จะตัดสินใจตามความคิดเห็น ส่วนเหตุผลที่หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์อ้างมานั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะขอถูกละเอียดก่อนโดยจะให้โฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแถลงอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่งในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า ในปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติให้จัดเวทีเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเห็นชอบในหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าวในทุกจังหวัด อย่างไรก็ตาม ในการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นอาจต้องเชิญบุคคลที่เห็นด้วยและเห็นต่างจากร่างรัฐธรรมนูญมาร่วมอภิปราย (debate) หากผู้ที่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถอธิบายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้อย่างชัดเจน อาจส่งผลกระทบต่อ การลงคะแนนเสียงประชามติหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติให้จัดเวทีเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในทุกจังหวัดเป็นเรื่องที่อันตรายเพราะอาจมีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง อีกทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถกำกับดูแลการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าวนี้ได้มากนักน้อยเพียงใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า จากการประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งว่า เรื่องการจัดเวทีเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในทุกจังหวัดไม่ได้เป็นความประสงค์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่มีหนังสือจากสำนักนายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณาเรื่องการจัดเวทีเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติเห็นชอบในหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าวในทุกจังหวัด เพื่อเผยแพร่และอธิบายให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ และประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสถานีวิทยุแห่งชาติ ตลอดจนกระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงประชามติอีกทางหนึ่ง โดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณากำหนดตัววิทยากร ผู้มาร่วมเวทีและสถานที่จัดเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าว

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า จะได้ประสานไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบถึงข้อห่วงใยของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าว

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ ทหารี่ที่ประชุมว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพรได้มีหนังสือเชิญตนไปเป็นวิทยากรในเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “ร่างรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติและประเด็นคำถามเพิ่มเติม” ควรตอบรับหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถเข้าร่วมได้หากเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็น ไม่ใช่การอภิปราย (debate) และควรนำเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปมอบให้ผู้เข้าร่วมในเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าวด้วย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ทหารี่ที่ประชุมว่า ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญผ่านหนังสือพิมพ์ M2F ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดแจกสูงสุดในปัจจุบัน ควรจะใช้เอกสารเผยแพร่ชุดใดในการลงเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ทั้งนี้ เห็นว่าควรใช้เอกสารบัญญัติ ๑๐ ประการ เนื่องจากเป็นเอกสารที่มีเนื้อหากระชับ และเข้าใจได้ง่าย ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบ

ในการนี้ ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำประเด็นสำคัญของรายการสาระประชามติ ซึ่งออกอากาศเวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกา ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสโดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่พูดคุยและการตอบคำถามต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมวิธีการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์